

2. Дорож І. А., Ковальчук А. Ф. Формування здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів в освітньому процесі НУШ. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2023. Вип. 1. С. 43–53.
3. Методичний путівник учителя НУШ: соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь / за заг. ред. О. А. Спірке. Краматорськ: Відділ інформаційно-видавничої діяльності. 2021. 91 с.

РОМАНИНЕЦЬ Юлія,

*здобувачка вищої освіти освітнього ступеня
«Бакалавр» Полтавського національного
педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

Науковий керівник: ВЛАСЕНКО Наталія,

*кандидатка біологічних наук, доцентка
кафедри початкової освіти Полтавського національного
педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

ВИХОВНА ЦІННІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ВИШИВКИ РІЗНИХ ЕТНІЧНИХ ГРУП У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Вишивка — один із найдавніших і найпоширеніших видів народного мистецтва. Бажання прикрасити свій одяг і оселю народною вишивкою завжди було властиво українському народу. За допомогою вишивки звичайне саморобне полотно перетворювалося на витвір мистецтва. Наразі вишиті сорочки стрімко набирають популярності, як повсякденна частина образу кожного українця, а не тільки як акцент святкового гардеробу.

Традиційний український народний костюм відображає мистецький таланти українських жінок, які створюють особливий одяг для всієї родини, передаючи свій досвід та секрети вишивки нащадкам. Усі елементи одягу прості за формою,

багаті на оздоблення. Протягом століть шиті тканини українського одягу були, як правило, яскравими або білими, адже на їх фоні особливо гарно виглядали барвисті вишивки, яскраві намиста, стрічки та віночки.

У контексті нових суспільних викликів одним із головних завдань нової української школи є активне впровадження в нове покоління позицій глибокого розуміння власної національної ідентичності та відповідне ставлення до багатовікових народних традицій, тобто виховання людей відповідальними та з відчуттям власної патріотичності. Одним із потужних засобів української народної педагогіки є вишиванка – символ генетичного коду, самобутності, свободи, багатогранного світу народних ремесел, мудрості та незламності українського народу.

Хоча оздоблення та елементи одягу відрізняються в різних регіонах України, загальні деталі та риси українського одягу є спільним на всій території. Проаналізувавши старовинні та більш сучасні зразки вишивки можна умовно скласти щось на зразок регіонального атласу, за типовими візерунками, орнаментами, техніками, кольорами тощо. І хоча чіткої межі між використанням певних технік вишивання ніколи не було (адже люди спілкувалися, розповідаючи та навчаючи один одного особливостям ремесла свого краю), характерні мотиви вишитих орнаментів різні регіони країни таки є. Найчастіше зустрічаються два основні мотиви: геометричний мотив вишивання деталей (Гуцульщина, Поділля, Полтавщина) і рослинний мотив (Буковина, Волинь, Поділля, Побіжжя). В українській вишивці переважають червоний і чорний кольори, яким у фольклорних творах надають магічного значення [2, с.56].

На уроках «Технологій» в початковій школі вчителю доречно задля виховання патріотичної та громадянської свідомості дітей використовувати елементи національних орнаментів у ході роботи з різними видами діяльності. За допомогою екскурсій та відвідувань музеїв вишивок діти мають змогу ознайомитись з етнічними різновидами українського мистецтва. Дослідження

різних етнічних груп і їх традицій розширює кругозір дітей, формуючи у них більш глибоке розуміння багатокультурності суспільства. Зокрема, це допомагає виховувати толерантність і повагу до інших культур. Найвищі моральні якості особистості, творчі здібності, національно-патріотичні емоції формуються, коли дитина отримує повні знання про українську вишивку і передає її енергію своєму серцю, власному свідомому «я» як громадянина своєї держави.

Отже, вишиванка сьогодні особливо актуальна. Вишивка зберігає в собі норми Української Держави і є символом її єдності, сила духу, мужності і перемоги в боротьбі за незалежність. Є ефективним засобом формування національної свідомості підростаючих поколінь, становлення їх як гідних громадян рідної країни.

Список використаних джерел:

1. Етнопедагогіка-українознавство. Термінологічний словник. Навчальний посібник/ Уклад. Л.В. Мафтин. Чернівці: Технодрук, 2015. 276 с.
2. Т. Кара-Васильєва, А. Ваволокіна. Українська народна вишивка. Київ: Либідь, 1996. 94 с
3. Жайворонюк В. В. Знаки української етнокультури: словник-довідник. Київ: Довіра, 2006. 703 с.